

Kashrut, medicines and the Chazon Ish

לרפאות הניתוח שעשו באבר פנימי פשוט שצריך ליקח אם אם היה ודאי חמץ ובעצם אף בלא סכנה אין חשש דבר נבטל קודם הפסח משם אוכל, ואחשביה לא שייך בדבר שלוקח לרפואה דאף דברים מרים ומאוסים נוטלין לרפואה. ולכן אין לך מה לחשוש ותקח הרפואה כפי שאמר לך הרופא והשי"ת יתן שיהיה זה לרפואה.

7 חזון איש הלכות פסח קטז:ח

ח דינים העולים. עירב קמח בדברים הפוגמים את הטעם אף שיש בהם מים מקרי חמץ נוקשה ויש בהם פלוגתא אם אכילתה אסורה מה"ת או מדרבנן, וגם יש בהם פלוגתא אם מותרין עליהן משום כל יראה מה"ת, למ"ד דאכילתן אסורה מה"ת, ולכו"ע אסור להשהותן מדרבנן בלא ציטול, למ"ד דאכילתן אסורה מה"ת, ואפי" לחר ציטול הכריע הטור דאסור להשהותן אלא"כ מוכן לנכרי ועשה להן מחילה, מיהו למ"ד דאכילתן אינה אסורה אלא מדרבנן, מותר להשהותן אחר ציטול בלא מכירה ובלא מחילה [אפשר דמחילה נר"ך].

וכל זה בראוין לאכילה ע"י הדחק, ואף שיחזק למלאכתן כמו קולן של סופרים קדם שדבק בהן את הניירות, אבל אם נפסל מאכילת אדם ואינו ראוי לחמץ בו אינו חייב לצער וא"צ ציטול, וזהו דין עריבת העבדנין שנתן לתוכן קמח ועבר עליהן ג' ימים או שנתן לתוכן עורות וכן אם נתערבו בדברים מרים או מגואלים ונתמזגו בצופן שאי אפשר להפרידן והן פסולי מאכילת אדם אינו חייב לצער והן מותרין בהנאה בפסח, ולכן מותר לכתוב בחוה"מ דדיו המעורב בו חמץ כיון שנפסל מאכילת אדם קדם הפסח כדאיתא סי' תמ"ג ס"י, וכן כופת שאור שיחדה לשיצה וטח פניה בטיט, אינו חייב לצער אף שאפשר לקלוף את הטיט ותהא ראוי לאכילה, וכן ניירות שדבקן בקמח אף שראוין לצעק ולעשות מהן תצטיל, וכן בגדים שדבקן בחלב חטה.

טבלאות רפואה שמעורב בהן קמח אם אין מעורב בהן מים רק מי פירות אין בהם משום חמץ, ואם מעורב בהן מים יש בהן משום חמץ נוקשה ואם הן מחיזקות יובש גמור קדם שנתחממו אפשר שאינן חמץ, אבל כל שמעורב מים ומ"פ לא ידענו שיעורן דממהרין להחמיק, ואם הן מעורבין בדברים שאינן ראוין לאכילת אדם אין בהן משום חמץ כדון נפסל מאכילת אדם, כיון דאי אפשר להפריד הקמח וגם אינו ראוי לחמץ בו ומותר לצולען בפסח לרפואה, ואף למאי דמשמע מאחרונים ז"ל דלאכול לכתחלה אסור אפי" חמץ שנפסל מאכילת כלב וכמש"כ סק"ו, מ"מ ע"י תערובות שאר דברים מותר ללא שייך כאן אחשבי דעתו על הסמים, [ואמנם לק' סי' קי"ז סק"ה מצוהר דכל שמערב בידים ע"מ לאכול החמץ בפסח אף שנפסל קדם הפסח אסור] ואם לא נפסלו לאכילת אדם אסורין צאכילה וחייבין לצער.

אורח חיים קרלץ, אברהם ישעיהו בן שמריהו יוסף עמוד מס 355הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

1 תלמוד בבלי מסכת פסחים דף כא עמוד ב

אמר רבא: חרכו קודם זמנו - מותר בהנאה, אפילו לאחר זמנו. עבר זמנו אסור בהנאתו.

2 רמב"ם הלכות חמץ ומצה פרק ד הלכה יב

דבר שנתערב בו חמץ ואינו מאכל אדם כלל, או שאינו מאכל כל אדם כגון התריאק וכיוצא בו אע"פ שמותר לקיימו אסור לאכלו עד אחר הפסח, ואע"פ שאין בו מן החמץ אלא כל שהוא הרי זה אסור לאכלו.

3 ר"ן פסחים מה:

פתוח מק: ונשרפה עם הממחה בפסח. אם תרומה טהורה היא דכיון דלא חזיא לאדם מותר לטמאה בידים וכי תימא אמאי לריכה צינור והא כבלה שאינה ראויה לגר לא שמה כבלה ונתון טעם לפגם שרי אפילו בחמץ בפסח כמו שכתבתי למעלה בפי' כל שעה בס"ד* י"ל דהכא שאני מפני שראויה לחמץ בה - כמה עיסות

ד (פסחים, שקלים) תלמוד בבלי עמוד מס 445הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

4 שולחן ערוך אורח חיים סימן תמב סעיף ד

דבר שנתערב בו חמץ ואינו מאכל אדם כלל או שאינו מאכל כל אדם, כגון התריאק"ה וכיוצא בו, אע"פ שמותר לקיימו אסור לאכלו עד אחר הפסח, ואף ע"פ שאין בו מן החמץ אלא כל שהוא, הרי זה אסור לאכלו. הגה: ולקמן סימן תמ"ז סעיף ד' בהגה יתבאר דיש חולקים ומתירים אם נתבטל קודם הפסח, והכי קיימא לן.

5 שו"ת אחיעזר חלק ג סימן לא

והנה בדיון כרכו בסיב לגבי איסורים שנסתפק המל"מ בפ"ד מה' מאכ"א העלו האחרונים שאין איסור וכ"כ המנח"ח בכמה מקומות, ובשו"ת כתב סופר חאו"ח סי' צ"ז האריך בזה והעלה דבכרכו בסיב איסור תורה ליכא ואפשר דאיסורא מדרבנן איכא יעו"ש, ונראה דבאוכלים שנפסלו מאכילה וכרכו בסיב גם השאג"א מודה דאין כאן איסור מדרבנן דל"ש בזה אחשבי לאכילה, כיון שאינו אוכל האיסור בעצמו רק ע"י סיב, ועל כן נראה בנ"ד דבדואי מותר לרפואה לחולה שאב"ס = שאין בו סכנה = דהא נפסל מאכילה וגם כרכו בסיב.

6 שו"ת אגרות משה חלק או"ח ב סימן צב

ברפואה שאולי יש חשש חמוץ לרפאות ניתוח, וכלי מראבער ופקק של שכר להגעלה יום א' ו' ניסן תש"כ. מע"כ ידידי אהובי הרה"ג מוהר"ר אפרים גרינבלאט שליט"א.

ובדבר הרפואה שאתה צריך ליקח גם בפסח ואתה חושש אולי יש שם איזה חשש חמץ הנה מכיון שהוא